Olivier Apert
ORESTE & OEDIPE
opera – théâtre
— *Livret* – BCU Cluj-Napoca

Editions Mihály
Oreste & Oedip
Personaje:
Oreste, fiul Clitemnestrei şi al lui Agamemnon
Oedip, fiul Iocastei şi al lui Laios
Electra, fiica Clitemnestrei şi a lui Agamemnon
Sfinxa
Clitemnestra, mama lui Oreste
Iocasta, mama lui Oedip

TIRESIAS
Agamemnon, tatăl lui Oreste (mort) Laios, tatăl lui Oedip (mort)
Corul: Cetăţeni ai unui mic oraş
Soldaţi ai Palatului din Mycene Cetăţeni ai Tebei Patru Erinii Patru Orbi

— Având în vedere opţiunea autorului şi implicaţiile libretului, am preferat să păstrăm varianta feminină, mai puţin obişnuită în limba română, pentru denumirea Sfinxului. De altfel, echivalentul feminin apare şi în versiunea românească a *Electrei* lui Euripide, semnată de Alexandru Miran, însoţit de următoarea notă a traducătorului: „Dihania miturilor cu faţă, voce şi piept de femeie nu poate să fie decât de gen feminin, ca şi la greci, deşi avea trup de câine, coadă de şarpe, aripi de pasăre şi labe de leu”. (*Cf*. Euripide, *Hecuba*. *Electra*. *Ifigenia în Taurida*. *Hipolit*. Traducere, prefaţă şi note de Alexandru Miran. Bucureşti, Ed. Minerva, 1976, p. 102.) (*N*. trad.)

ACTUL I
Scena 1
Scena se petrece în piaţa unui orăşel.
Semnul / *indică o pauză în scandare iar în replicile lui Oedip o insistenţă pe cuvântul care îl precede*.
Corul (*când cuvintele apar cu majusculă, toate vocile corului scandează împreună*)

O voce: «Nicicând să nu numim FERICIT UN OM, până ce el n-a trecut de-al VIEŢII prag, fără a pătimi vreun rău.»

(*Pauză*)

Se aud mai întâi şoapte, ca un freamăt de voci venit din depărtare, silabe diverse, interpelări destul de vesele. *Sunetele se amplifică treptat, ca şi cum ne-am apropia de locul unde se produce rumoarea*.

(*1*, *3, 5, 7 vorbesc deodată*, *adresându-se*, *respectiv*, *lui 2, 4, 6, 8*)

1: Omul e sortit să rămână un străin

2: Aici, pe pământ, omul rămâne mereu străin de el însuşi

3: Nimeni nu mai trece pe-aici

4: Nimeni nu mai poposeşte în oraşul nostru

5: Ce veşti? îmi pare că nu se întâmplă nimic

6: încă o zi fără veşti, asta e vestea!

7: Să ne păzească soarta de urgie!

8: Să ne ferească pronia de nenorocire!

Reluarea sunetelor nedesluşite, *ca şi atunci când o conversaţie e prea zgomotoasă ca să mai percepem cuvintele*.

1: Sst... ssstt... ssstt... SST! Zăresc doi călători DOI CĂLĂTORI... Oare de unde vin?

2, 3, 4, 5, 6, 7, 8: DE LA RĂSĂRIT ŞI DE LA APUS, DE LA MIAZĂNOAPTE ŞI DE LA MIAZĂZI.

1: Cu siguranţă sunt străini... STRĂINI... Să-i lăsăm să se apropie

2: Să se apropie, să se apropie, să se apropie

3: înainte de a se îndepărta

4: Străinii se îndepărtează întotdeauna

5: Se îndepărtează de lăuntrul lor înşile

6: Se îndepărtează înăuntrul lor înşile

7: UNUL şchioapătă semeţ, CELĂLALT păşeşte cu capul plecat

8: UNUL râde, CELĂLALT se roagă. Sst... ssstt... ssstt... SST!

Scena 2

Agamemnon şi Laios se desprind din cor: *vorbesc deodată* (*cuvintele comune sunt în italice*; *corul continuă să murmure în şoaptă*).

Agamemnon

Eu, Agamemnon, îl cunosc prea puţin!

Fiule!

Chiar de-aşti ştiut încotro mergeai *fiule*!

cu niciun chip să nu te abaţi din drum *fiule*!

tatăl e cel pe care îl preaslăvim *fiulefiule*!
vina mea e că te-am uitat *fiulefiule*!
Îi *acum* aştept totul de la tine *fiulefiule*!
dacă eşti fiul meu, atunci…
fiulefiulefiule!
crede-mă căci *sorocul* se va împlini acum *fiule*!
Laios
Eu, Laios, îl recunosc!
Fiule!
chiar de-aşti ştiut de unde veneai *fiule*!
cu niciun chip să nu faci cale întoarsă *fiule*!
tatăl e cel pe care îl ucidem *fiulefiule*!
vina mea e că te-am iubit *fiulefiule*!
acum mi-e teamă pentru tine *fiulefiule*!
dacă eşti fiul meu, atunci…
fiulefiulefiule!
crede-mă de nu *sorocul* nu se va-mplini nicicând *fiule*!
Corul: SST… SSSTT… SSSTT… SST!
Scena 3
Oreste şi Oedip se întâlnesc, trec unul pe lângă altul, dar imediat *Oedip se întoarce brusc*.
Oedip De ce mă / priveşti aşa?
Oreste
Te privesc, dar tu eşti, oare, cel pe care îl văd? Ştii tu până unde ne poate purta privirea?
Oedip
Cel ce mă/ priveşte mă înfruntă
Oreste
Vorbeşti aşa pentru că şchioapeţi, dar şi războiul e un schilod
Oedip
Cel ce mă înfruntă îşi găseşte pieirea
Eu/
nu pot fi nicicând învins
Oreste
Războiul e de-a pururi un schilod ce se târăşte precum un ţânc cu ochi de sânge
Oedip
Cetatea Tebei deja e a mea/

A

În mină o ţin toată/ N-ai auzit vorbindu-se de mine?

Oreste

Mycene ar putea fi al meu, şi nu e... De ce i-a fost dat să-şi piardă stăpânul de odinioară?

Oedip

Un stăpân îl alungă pe un altul

Nimerită lege/

N-ai auzit vorbindu-se de mine?

Oreste

Cine eşti tu... Cine eşti tu... Spui că un stăpân îl alungă pe un altul – deci va veni şi rândul tău.

Nimerită legea care-i împinge pe tirani să rătăcească

Oedip

N-ai auzit vorbindu-se de mine?

Mi-e/

cunoscut glasul poporului ce mă aşteaptă doar pe mine

Oreste

Cine eşti tu... Cine eşti tu... Nu ştim nimic despre istoria noastră.

Cum să cutezăm a crede că o ştim pe aceea a tuturor celorlalţi...

Oedip

Drumul/

meu nu e şi-al tău

Se îndepărtează unul de celălalt cu câţiva paşi.

Corul (*1, 3, 5, 7 vorbesc deodată, adresându-se, respectiv, lui 2, 4, 6, 8*)

1: Cei doi străini vorbesc bine

2: Dar nu se înţeleg

3: De fapt, care e numele lor?

4: N-are importanţă. Sunt doar în trecere

5: Aici ne plictisim de moarte

6: Să-i îndemnăm să rămână peste noapte

7: E timpul să ne facem datoria

8: E timpul să mergem să bem un pahar

Oedip se întoarce.

Oedip

Aşteaptă! am/

să-ţi spun ceva. Dreaptă mi-e legea căci războiul va aduce cetăţii

mele fericirea

Corul (*1, 3, 5, 7 către 2, 4, 6, 8*; *personajele stau jos*)

1, 3, 5, 7: Nu e lipsit de interes argumentul

2, 4, 6, 8: Da – dar paradoxul e cam străveziu

Oreste

Ciudat război mai e şi pacea noastră, ciudat război, într-adevăr... De ce să înnădim războiul la război?

Corul (*idem*)

1, 3, 5, 7: Iată o replică imparabilă!

2, 4, 6, 8: Da – dar demonstraţia e prea scurtă

Oedip

Lasă-mă să-ţi spun că războiul îmi e tată

Oreste

Dacă e aşa, nu trebuie să şovăi să-l ucizi, spre a pune capăt, în sfârşit, blestemului

Corul (*idem*)

1, 3, 5, 7: Oh! oh! Spiritele se încing...

2, 4, 6, 8: Da – focul nu mai are mult până să izbucnească...

Oedip

Şi cel care mă învaţă asta/ eşti tocmai tu

Oreste

Destule suferinţe am îndurat ca să o ştim din vreme

Oedip

Nicicând nu-l voi ucide pe tatăl meu războiul!

zi

Oreste

O, taţi victime ale propriilor voastre legi, victime ale soţiilor voastre mai ranchiunoase încă decât un popor învins, nu ne mai împovăraţi cu moştenirea asta întunecată...

Corul (*o singură voce*, *toate împreună*, *când sunt cu majusculă*) Unul RÂDE, celălalt SE ROAGĂ

Oedip w propun un rămăşag

Odată Teba cucerită şi fericită voi domni peste Mycene.

Dacă Teba nu vrea legea mea a ta să fie

Oreste

Jalnică provocare. Domnind devii sclav în propria-ţi casă

Corul

NU E RĂU... NU E RĂU...

Oedip

Aşa, deci! îmi/ pare rău de tine Aminteşte-ţi, însă, de numele de Oedip

Oreste

Iar tu, gândeşte-te că, fără voia lui, Oreste a desenat odată harta pe care nimeni nu va putea să o ocolească

Corul aplaudă.

Agamemnon și Laios se desprind din nou din cor. *Aplauzele se sting*, *încetul cu încetul*, *pe măsură ce ei își spun replicile*.

Agamemnon

Eu, Agamemnon, spun că vrednică de plâns e stirpea pe care am zămislit-o noi. Am împovărat-o cu toate păcatele noastre. Acesta e, însă, preţul puterii

Laios

Eu, Laios, afirm că îmi recunosc păcatul

Şi ruşinea mă copleşeşte, căci n-am ştiu să îl prevăd

Vrednică de plâns e stirpea jertfei oarbe

ACTUL II

Scena 1

Oreste se află la Mycene în faţa mormântului lui Agamemnon. *Oedip e la Teba*, *în faţa Sfinxei*, *care*, *deocamdată*, *este o sculptură din piatră*. *Se trece*, *alternativ*, *de la unul la celălalt*.

Oreste

Iată-mă. Fără o armă, fără o lacrimă, ros până-n rărunchi de îndoială.

Iată-mă. Gol precum era copilul izgonit din acest oraş, neştiind încotro s-o apuce şi rătăcind zadarnic în preajma măcelului.

Iată-mă. Lup rănit ce-şi mai aminteşte, poate, de privirea înlăcrimată a surorii sale.

Electra, sora mea, lupoaica mea cu blană mătăsoasă, ce mă purta pe braţe departe de covorul de sânge ce-acoperea oraşul.

Iată-mă. Încotro s-o apuc? La ce bun să dau, la nesfârşit, târcoale, în jurul mormântului lui Agamemnon, Agamemnon pe care nu-l mai aud.

Iată-mă, lup orb şi surd: încotro s-o apuc? Ce trebuie să fac şi ce trebuie să nu fac? Cine va hotărî asta?

Mintea mea singură e neputincioasă. Porunca ei e somnul şi uitarea, în vreme ce o forţă tainică mă înăbuşă pentru că nu fac nimic.

Iată-mă.

Oedip

Sunt/

aici în pragul unei zile noi

Nimic/

nu mă va putea opri nici trecutul mult iubit nici imaculatul prezent sunt/

aici şi deja bătrânii idoli se scorojesc îi/

aud îi/

văd ei proclamă mă aclamă o, popor firav şi bolnav eu ştiu cum să-ţi redau cu forţa vigoarea

Lume veche adio!

sunt/

aici sclavilor nu blestemaţi viaţa stăpâni corupţi temeţi-vă pentru a voastră domnia/

mea e aproape

Nimic nu mă va putea opri nici trecutul mult iubit nici imaculatul prezent sunt/

aici.

Scena 2

Intră Electra.

În acest timp, melopee înduioşată a corului, care va creşte treptat în intensitate.

Electra

Cine eşti tu? Cine eşti tu? Îndepărtează-te de acest mormânt, hienă rătăcită. Vii să dezgropi mortul cel sfânt spre a-ţi îndestula poftele bolnave?

Să crăpi, neam în veac blestemat. Mormântul ăsta e al meu.

Unghiile mele, negre de cât l-au mângâiat, îţi vor sfredeli ochii.

Vocea mea, cu un ţipăt, îţi va străpunge creierul, ca un pumnal.

Cine eşti tu! Cine eşti tu! Îndepărtează-te de acest mormânt, hienă rătăcită.

El e al meu, al meu, când eu, Electra, în amurg, mă târăsc până aici ca să-l cuprind şi să mai simt o dată îmbrăţişarea tatălui meu.

O, mireasma mucedă a acestui pământ tăcut! Cine eşti tu! Pleacă de aici, hienă rătăcită, mai înainte ca mânia mea să te ucidă…

Oreste

Iată-mă. Lupoica mea, Electra mea, nu mă mai recunoşti? Atât

de mult am şovăit, înainte de a mă întoarce… Oreste, însă, n-a încetat nicicând să fie aici. Priveşte această eşarfă cu care mă înfăşurai şi fibula aceasta care o prindea. Iată-mă, gol precum era copilul alungat din acest oraş. Lupoaica mea, Electra mea, nu mă mai recunoşti? Iată-mă…

Electra

Cine eşti tu? Cine eşti tu? Cum îndrăzneşti să profanezi cuvântul sfânt!

Hienă rătăcită, ai vrea să semeni cu lupul ce dă târcoale, pândind clipa potrivită spre a-şi răzbuna neamul măcelărit.

Pleacă de aici! De pe ce cadavru ai smuls aceste relicve, sământă blestemată!

Şi totuşi, las-o pe lupoaica din mine să te adulmece

Cine eşti tu cine eşti tu? Dă-mi podoabele astea!

(*I le smulge şi respiră cu faţa în eşarfă*)

O, mireasma vie a acestei eşarfe pline de iubire! Şi fibula asta care ştie că sângele tău trebuie să fie la fel de întunecat ca şi al meu…

Oreste

Iată-mă. Lupoaica mea, Electra mea, mă recunoşti? Lasă-mă să mă cuibăresc în blana ta catifelată. Iată-mă. Fă ce vrei cu mine. Iată-mă.

Electra străpunge palma lui Oedip cu fibula iar apoi îi linge sângele.

Se revine la Oedip. *Sfinxa prinde viaţă*.

În acest timp, melopee înfricoşată a corului, care va creşte treptat în intensitate.

Sfinxa

Biet smintit!

nu/

vei merge mai departe în ciuda frumuseţii tale a tinereţii tale

Destinul/

tău se opreşte aici la porţile Tebei

Crede-mă renunţă mai înainte ca gura mea să te sfâşie

3

Oedip

Monstru arhaic!

Cine eşti tu să hotărăşti asta!

Sfinxa

Sunt/

cea care ştie cea temută cea venerată de cetate
Biet smintit!
Aici frumuseţea ta tinereţea ta nu valorează nimic
O lovitură doar
Şi laba mea îţi sfâşie obrazul
Oedip
Monstru/ Monstru arhaic şi pizmaş ghearele îţi sunt tocite şi pielea ţi-e bătrână Ce-a mai rămas din ferocitatea ta nu-i mai înfricoşează decât pe mişei (*pauza*)
Împreună însă am putea făptui lucruri măreţe
Sfinxa într-adevăr nu/
eşti decât un biet smintit frumuseţea ta tinereţea ta te duc pe căi greşite
De una singură veghez de multă vreme
O muşcătură doar
Şi capul tău e retezat
Oedip
Monstrule îţi/
ghicesc sfârşeala ai ostenit să tot joci rolul ăsta
Lasă-mă/
să trec
Şi grijă voi avea de tine
Sfinxa
Priveşte această eşarfă şi această fibulă pe care Iocasta regina Tebei mi le-a dat
Află că erau amintirile ei cele mai scumpe
Şi tocmai de ele am despuiat-o pe regină
Ce mai înseamnă atunci frumuseţea ta tinereţea ta
Biet smintit!
Oedip
Frumuseţea mea îţi lipseşte
Tinereţea mea te ispiteşte
Monstru arhaic prin mine/
le-ai putea avea
Lasă-mă/
să trec
Vom merge împreună şi vei fi ca mai înainte temută şi venerată (*pauză*)

Iubită chiar
Sfinxa
Frumuseţea ta tinereţea ta ştiu să vorbească ai ştiinţa celor ce vor fi şi farmec
Obrăznicia ta îmi/
place biet smintit
Dar cu o singură lovitură de coadă
Îţi frâng gâtul
Oedip îţi/
cunosc puterea Vino să te odihneşti lângă mine măcar o clipă
Scena 3
Treptat, melopeile înfricoşate ale corului se transformă în melopei înduioşate (aceleaşi care au însoţit-o pe Electra în scena 2).
Sfinxa a coborât de pe „piedestalul" ei şi se odihneşte în braţele lui Oedip.
Oedip
Cine spune-mi cine te-a pus în locul ăsta?
Sfinxa
Ce mai contează ce mai contează! Sunt într-adevăr monstrul despre care vorbeai... Ce mai contează ce mai contează puterea care porunceşte asta
Oedip Cine spune-mi cine frumosul meu animal
Sfinxa
Taci mincinosule sunt într-adevăr monstrul despre care vorbeai...
Să ameninţ să sfâşii nu mai are niciun haz iar tu îmi placi căci nu ţi-e teamă de nimic ce mai contează ce mai contează puterea care porunceşte asta
Oedip
Odihneşte-te iar mâine vom intra în cetate
Sfinxa
Taci mincinosule!
Aşa spune porunca trebuie să răspunzi la întrebare trebuie să răspunzi la întrebare sau să mori
Oedip întrebarea...
Sfinxa
Trebuie să răspunzi la întrebare aşa spune porunca să o câştigi pe Iocasta sau să mori

Oedip
Am câştigat deja Teba aşa stă scris în mintea mea
Sfinxa
Taci mincinosule mai este încă întrebarea aşa spune porunca
Monstrul care sunt ţi-o aminteşte să ameninţ să sfâşii nu mai are niciun haz şi totuşi am s-o fac
Oedip
Nu-mi/
plac întrebările sile/
alung
Sfinxa
Va exista mereu întrebarea iar eu singură atât de singură ca să ameninţ să sfâşii eşti însă aici mincinosule şi îmi/
placi eu singură atât de singură
Oedip
Să lăsăm întrebarea cetatea e a noastră…
Sfinxa (*mai sacadat*)
Taci!
Sunt monstrul…
aşa spune porunca…
Întrebarea…
am să te-ajut…
Ia eşarfa şi fibula asta
Ascultă…
Ascultă întrebarea…
Oedip
Nu-mi/
plac întrebările îmi plac afirmaţiile
Sfinxa (*tot sacadat*) Răspunzi sau mori… aşa spune porunca… am să te-ajut… singură atât de singură, este însă aici… atâţia ani…
de când ameninţ sfâşii… ostenită… îmi placi… întrebarea… întrebarea… Ascultă întrebarea…
Oedip
Odihneşte-te victoria/
mea este răspunsul
Sfinxa
Taci!
Ia…

Ia eşarfa şi fibula...
ele sunt întrebarea...
Oedip
Nu/
Înţeleg nu-mi/
plac întrebările eşti ostenită
Sfinxa
Singură atât de singură...
am să te-ajut...
În ciuda poruncii care spune altfel...
taci...
ascultă...
răspunzi sau mori...
de-o fi să mor...
măcar să mor prin tine...
eu monstrul...
monstrul devorat...
ascultă...
Întrebarea întrebarea...
Îmi placi...
Oedip
Odihneşte-te mâine vom domni peste cetatea Tebei
Sfinxa
Ia eşarfa şi fibula...
erau ale Iocastei...
aşa spune porunca...
răspunzi sau mori...
Iocasta e a ta sau mori...
taci...
apleacă-te...
ascultă ascultă întrebarea...
Îmi placi...
acum...
ascultă ascultă răspunsul...
eşarfa şi fibula...

Îţi dau răspunsul... monstrul îţi dă răspunsul... răspunzi sau mori... singură atât de singură... ascultă răspunsul...

Se revine la Electr a şi la Oreste.

Melopeile înduioşate ale corului se transformă treptat în melopei înfricoşate (aceleaşi care însoţeau Sfmxa în scena 2).

Oreste se odihneşte în braţele Electrei.

Oreste

Povesteşte, povesteşte-mi, lupoaica *mea*.

Iată-mă. Rătăceam atât de departe, atât de departe de tine, atât de departe de noi şi nu aveam decât eşarfa şi fibula asta să-mi ţină tovărăşie...

Electra

Nopţi în şir ferecată în beci, nopţi în şir ferecată în beci, la porunca mamei *noastre* hiena/ Zi fără lumină, noapte fără întuneric/ Unde erai tu pe-atunci/ departe atât de departe/ Ce aşteptai/ Nopţi în şir ferecată în beci la porunca mamei *tale*/ Unde erai tu pe-atunci/ Liber atât de liber

Oreste

Visam, umblam, căutam, mă gândeam la tine lupoaica *mea*

Electra

Nopţi în şir ferecată în beci am suferit pentru tine/ Ca tu să poţi visa, să poţi umbla, să poţi veni/ Am mâncat din mormântul tatii ca să te pot hrăni şi apoi am murit/ Acum îmi eşti dator viaţa pe care am pierdut-o ca tu să poţi visa, să poţi umbla, să poţi veni

Oreste

Cum aş putea să ţi-o înapoiez lupoaica *mea*

Electra

Fiu al mamei noastre hiena ştii bine cum/ O ştii prea bine/ Trebuie să mă iubeşti aşa cum te iubesc şi eu/ Zile în şir nopţi în şir / Iar eu eram ferecată în beci

Oreste

Nu ştiam asta, lupoaica mea, nu ştiam

Electra

Fiu al mamei *tale* hiena departe atât de departe liber atât de liber bănuiai totuşi/ Trebuie să mă iubeşti aşa cum te iubesc şi eu/ Ea trebuie ucisă

Oreste

Ce spui lupoaico

Electra

Prea mult ai visat, prea mult ai umblat, prea mult ai cugetat/ Limba mea n-o mai pricepi/ Trebuie să mă iubeşti aşa cum te iubesc şi

eu/
Ea trebuie ucisă
Oreste
Lupoaico mă chinuieşti/ Vorbeşti fără să asculţi
Electra
Limba mea e limba dragostei/ Ea trebuie ucisă/ Nopţi în şir am pătimit trebuie să mă răzbuni/ Iar tu atât de departe atât de liber visai umblai/ Eşti oare fiul mamei mele hienă asemeni ei
Oreste
Lupoaico mă chinuieşti strigând astfel fără să ştii
Electra
Ştiu ce-am pătimit ştiu nopţile din beci şi dragostea pe care ţi-o port/ Trebuie să o ucizi de nu te-oi blestema cum a făcut-o ea
Oreste
Mă chinuieşti lupoaico limba ta e aceea a şantajului/ Nu dăruieşti decât ca să răneşti mai tare ţi – i/\ x
r –...
90 i
Electra
Priveşte eşarfa asta în ea te-am purtat te-am iubit te-am salvat/ Nopţi în şir fără tine ferecată în beci/ Acum ea trebuie ucisă/ Trebuie să o ucizi cu eşarfa asta
Îi arată cum să o facă, strângându-l de gât.
Oreste
Lupoaico mă chinuieşti
Leşină.
Scena 4
Cele două voci simultan.
Oedip
(*cu un râs triumfător, în faţa Sfinxei moarte*)
Biet monstru te-am învins
(*râs*)
eşarfă fibulă!
Întrebare răspuns!
am/
Învins monstrul arhaic
Electra
(*în faţa lui Oreste leşinat*)

Biet copil trebuie să auzi iubirea lupoaicei trebuie ucisă hiena monstrul

ACTUL III

Scena 1

Corul se împarte în două:

— *Soldaţi ai palatului din Mycene*

— *Cetăţeni ai oraşului Teba în palatul din Mycene*.

(*când cuvintele sunt scrise cu majusculă, sunt rostite de toate vocile*)

Corul

1: Nu ştiu de ce îmi este FRICĂ

2: FRICĂ ne este oare FRICĂ?

3: Da da de străin de PRIBEAG

4: FRICĂ FRICĂ, străinul, PRIBEAGUL PLÂNGE PLÂNGE 3: La Mycene lumea MOARE MOARE

2: Mereu drame şi DURERI

1: Clitemnestra ne va aduce NENOROCIREA

1, 2, 3, 4: DE EA NE ESTE OARE FRICĂ?

(Se *aude vocea Clitemnestrei, fără ca ea să poată fi încă văzută*)

Clitemnestra

Să veghem să veghem să supraveghem să supraveghem

Corul

1: Vegheaţi supravegheaţi, aţi auzit? îi e FRICĂ

(*Intră Clitemnestra*)

Clitemnestra

Vegheaţi

Vegheaţi

Supravegheaţi

Supravegheaţi

Cine vorbeşte de frică?

Cine cutează?

tu tu tu sau tu *ţarată înspre soldaţi*)

Corul

1: Spunem poveşti cu fantome

2: Cu strigoi

3: Cu surghiuniţi

4: Ca să alungăm FRICA

1: De zgomote

Clitemnestra Ce zgomote?
Corul
2: Voci
Clitemnestra Ce voci?
Corul
3: Strigăte
Clitemnestra Ce strigăte?
Corul
4: Susurul ZVONULUI
Clitemnestra
Paiaţe nenorocite! Pe acesta trebuie să-l alungăm
Corul
1: ZVONUL vorbeşte despre un PRIBEAG
Clitemnestra
Ţine-ţi gura, soldat neisprăvit, ţine-ţi gura!
De nu, teme-te de braţul meu răzbunător
Corul
1, 2, 3, 4: ZVON… PRIBEAG… RĂZBUNĂTOR
ZVON… PRIBEAG… NENOROCIRE (*bis*)

Clitemnestra (*strigând. Începe să strige pe vocea precedentă a corului, ca şi cum ar vrea să o domine*)

Vegheaţi
Vegheaţi
Supravegheaţi
Supravegheaţi (*bis*)

La Teba, în piaţa oraşului. Corul şi Tiresias – dar acesta din urmă nu participă la însufleţirea corului.

(*Mai întâi o serie de interjecţii exprimând bucuria*)

Corul (*împreună*)

HA! HO! (*Fluierături de admiraţie*) OOH! BRAVO! (*Râsete*) OH! AH! URAAA! (*Fluierături de admiraţie. Aplauze. A rfi bine să existe un exerciţiu ritmic cu mâinile care aplaudă*) HA! OOOHHH! BRAVO! BRAVO!

Corul (*cele trei replici sunt rostite în acelaşi timp*)
1: Lăsaţi-l să vorbească
2 & 3: Liberi suntem deci liberi 4: Şi cu un nou rege
1: Un nou rege trăiască regele!
2: Un rege este întotdeauna prea puternic

3: Totul depinde de el
4: Un rege un nou rege trăiască regele!
1: Un nou rege trăiască regele!
2 (+ 1, 2, 3): SE SPUNE CĂ E MAI TÂNĂR DECÂT EA
3: Totul depinde de ea
4: Un rege un nou rege trăiască regele!
1: Iocasta va vorbi trăiască regina!
2: Mereu aceleaşi vorbe
3 (+ 1, 2, 4): DA E MAI ÎN VÂRSTĂ DECÂT EL – SE VEDE BINE
4: Iocasta va vorbi trăiască Iocasta!
2: Dar Tiresias, ce spune Tiresias, călăuzitorul nostru? 1: Tiresias va vorbi trăiască Tiresias!
3: Da, vorbeşte, Tiresias, tu eşti cel care ne călăuzeşte ochii
2, 3, 4: E MAI ÎN VÂRSTĂ DECÂT EL – CIUDAT LUCRU
Tiresias Legea
Corul LEGEA
Tiresias Spun legea
Corul SPUNE LEGEA
Tiresias
Nimeni nu trebuie să încalce legea
Corul
SĂ ÎNCALCE LEGEA
Tiresias
Nimeni nu trebuie să se înalţe mai presus de lege
bi
Corul
MAI PRESUS DE LEGE
Tiresias
Legea este transcendenţă
Corul TRANSCENDENŢĂ
Tiresias
Transcendenţa este lumină transgresiunea tenebre
Corul
LUMINĂ TENEBRE
2: Nu înţeleg ce spui
1: Tiresias a vorbit trăiască Tiresias!
Tiresias Spun legea
Corul LEGEA

3: Dar care lege?
1: Tiresias va vorbi trăiască Tiresias!
4: Care lege?
Tiresias
Legea Tebei şi a lumii
Corul
TEBA LUMEA
Tiresias
Ce e bun pentru unul e bun şi pentru voi
Corul UNUL NOI
TIRESIAS
Aşa este legea
Corul
LEGEA
Scena 2
În palatul din Mycene.
Clitemnestra (o *auzim de departe, fără să o vedem*)
Vegheaţi
Vegheaţi
Supravegheaţi
Supravegheaţi
Corul
1: Ţipă tot timpul îi e FRICĂ
2: Trebuie să ştie… PRIBEAGUL PRIBEAGUL
3: împotriva noastră împotriva noastră NENOROCIREA
4: în palat cu SORA lui SORA lui
1, 2, 3, 4: A SOSIT / SĂ FUGIM SĂ FUGIM DEPARTE DE FRICĂ DE PRIBEAG DE NENOROCIRE
(*Intră Clitemnestra, în timp ce soldaţii fug*. *Rămâne singură în tot palatul*. *Decrescendo al vocii*)
Clitemnestra
Vegheaţi
Vegheaţi
Supravegheaţi
Supravegheaţi (*bis*)
— *linişte*
(*Intră Electra şi Oreste*. *Acesta pare ascuns în spatele surorii sale*. *Zărind-o pe Electra*, *Clitemnestra mârâie şi scuipă ca o pisică*, *în timp ce*

Electra începe să-şi murmure laitmotivul: „*Haide, ucide-o, ucide-o*”?)

În piaţa cetăţii Teba.

(*Intră Iocasta, Oedip şi Tiresias*. *Iocasta poartă la gât eşarfa*)

Corul

1, 2, 3, 4: IATĂ-I/ IATĂ-I ÎN SFÂRŞIT

1: Trăiască Iocasta trăiască Tiresias trăiască regele! În sfârşit vor VORBI!

2: Nu par foarte bucuroşi

3: Tulburarea îi împiedică

4: Tulburarea îi împiedică SA VORBEASCĂ ÎN SFÂRŞIT

Iocasta

Tu şi tu poporul meu iubit

Corul

POPORUL MEU IUBIT

Iocasta

Tu şi tu poporul meu iubit. / Prin puterea acestei eşarfe pe care o port la gât ţi-l prezint pe fiul meu şi pe regele tău

Corul

FIU ŞI REGE

Iocasta

Prin puterea acestei eşarfe l-am recunoscut drept fiul meu şi regele tău/ De acum va trebui să îl slăveşti aşa cum mi te-ai supus şi mie/ Nu asculta pe nimeni

Corul

PE NIMENI

IOCASTA

Nu judeca/ Nu asculta pe nimeni/ Nu judeca

Corul

NU JUDECA

IOCASTA

Acum vom purcede la săvârşirea căsătoriei noastre

Corul CĂSĂTORIE

IOCASTA

Ţine minte popor iubit/ Nu asculta pe nimeni pe nimeni/ Nu judeca

Corul

NU JUDECA

IOCASTA

Întoarce-te acasă şi nu judeca

Corul

NU ASCULTA

(În acest timp, Tiresias începe să-şi psalmodieze laitmotivul: *„Dispari*! *Fă-l să dispară)*

Scena 3

La Mycene.

Oreste, Clitemnestra (mută), *Electra*.

(În timp ce Oreste vorbeşte, Electra va repeta, în mod sistematic, cu intonaţii diferite, mergând de la implorare la poruncă: *„Haide, ucide-o ucide-o*!*”)*

Oreste

Era oare nevoie de această clipă ca să-ţi mărturisesc că eşti ceva mai mult decât jumătatea vieţii mele căci eu te-am născut

Prin mine trăieşti în aşteptarea mea cu frica de mine

Şi dacă nu mi-am găsit moartea atunci când am căutat-o e din pricina ta ştiam că după asta n-ai să mai poţi trăi

Prin mine trăieşti

Prin tine trăiesc dincolo de jumătatea vieţii mele

Tot ce ţi-am spus Tot ce ai tăinuit

Tot ce am tăinuit Toate remuşcările pe care le-ai mărturisit se regăsesc aici în această jumătate de viaţă atunci când implori

O, am cunoscut legea ta aspră l-am îndurat pe Egist tiranul absentul

Acum plângi Ce rost mai are viaţa ta fără mine

Era oare nevoie de această clipă ca să-ţi mărturisesc că eşti ceva mai mult decât jumătatea vieţii mele

Nu pot nu pot să te ucid o meriţi

Nimic nu spune nimic ascultă vocea asta care caută moartea fără să o găsească din pricina ta căci ai muri dacă ar găsi-o da vei muri iar eu n-aş mai putea trăi

Prin mine trăieşti prin mine ai trăit

Te-ai prefăcut că uiţi asta luând chezaşă legea legea lui Egist?

Ce rost mai are viaţa ta fără mine?

De-acum ce rost mai are viaţa fără mine?

De acum ce rost mai au zilele şi nopţile astea fără mine?

De-acum ce rost mai are să aştepţi zilele şi nopţile astea fără mine?

Eşti singură
Eşti singură şi stai în faţa ospăţului tău
Masa e pusă şi nimeni nu se arată
Da Egist e aici dar nu-l iubeşti
Cel pe care îl aştepţi sunt eu
Prea târziu mereu prea târziu
Plângi mereu prea târziu în timp ce Egist rânjeşte
E deja mort da e deja mort şi n-a rostit niciun cuvânt
Nu mai putea vorbi l-ai sufocat
E rândul meu acum să te sugrum aceasta-i legea
Legea care mă ucide legea care te ucide
O, nu spune nimic fără tine nu pot trăi
Eşti mai mult decât jumătatea vieţii mele
O, moartea ta o grăbeşte pe a mea e dat să fie aşa
Vom muri amândoi dar nu împreună
Tu ai trăit eu trăiesc din această trădare fii sigură de asta

(o *strânge de gât cu eşarfa şi îşi străpunge mâna cufibula*) *La Teba*. *Iocasta*, *Oedip* (*mut*), *Tiresias*.

(*Tiresias repetă, cu regularitate, în timp ce Iocasta vorbeşte*: „*Dispari*! *Fă-l să dispară*!”)

Iocasta
N-am oare dreptul să îl iubesc pe fiul meu?
Gol aşa l-am adus pe lume
Şi aşa gol el e al meu
N-am oare dreptul să îl iubesc pe fiul meu?

Da rochia îmi ascunde sânii îmbătrâniţi şi venele care-mi brăzdează picioarele ca tot atâtea fluvii în care sângele meu a secat şi ridurile care-mi sculptează obrajii gâtul ca tot atâtea vise înşelate de viaţă

O Tiresias pe sângele meu pe viaţa mea te întreb
N-am oare dreptul să îl iubesc pe fiul meu?

L-am smuls din mine ieri astăzi iată e bărbat iar eu sunt singură Ah, nu! nu vreau să mor singură fără dragoste fără viaţa fără trup şi de-o fi să mor vreau să mă ţină în braţele lui de bărbat braţele astea pe care timpul mi le-a refuzat braţele astea care sunt ale mele dintotdeauna

L-am smuls din mine ieri astăzi mi se arată o rege al sângelui meu la tine m-am gândit în tot răstimpul ăsta pe tine te-am mângâiat

în tot răstimpul ăsta fără să pot să ţi-o mărturisesc vreodată

Frumoasă mai e puterea de a domni şi de a tăcea

N-am oare dreptul să îl iubesc pe fiul meu?

E al meu şi îmi scapă asemeni dragostei asemeni sângelui asemeni sângelui meu el e al meu

O, Tiresias de ce-ar trebui să-mi ascundă trupul lui de bărbat trupul acela pe care l-am spălat

O, Tiresias de ce-ar trebui să-mi ascundă trupul lui de bărbat picioarele pieptul sexul sunt ale mele toate

N-am oare dreptul să îl iubesc pe fiul meu?

Şi-acum aş vrea să se culce lângă mine să ştie că sunt iubirea vieţii lui că fără mine viaţa lui se stinge încet

O, Tiresias n-am oare dreptul să îl iubesc pe fiul meu?

Voi face totul pentru el aşa cum am făcut-o întotdeauna fără s-o ştiu dar aşteptându-l l-am aşteptat da l-am aşteptat cu întreaga mea viaţă cu tot sângele meu şi aştept clipa când se va culca lângă mine ca să-mi spună: „tu eşti cea pe care o aştept tu eşti cea pe care o aştept încă din noaptea aceea însângerată tu eşti cea pe care o vreau pentru că sunt al tău”.

sânii mei îmbătrâniţi picioarele mele îngreunate sexul meu amar vor prinde aripi în noaptea asta care va fi noaptea nopţilor mele

O, Tiresias! N-am oare dreptul să îl iubesc pe fiul meu – pe regele meu!

Rege e azi al tuturor tebanilor rege al meu e, îmi aparţine şi întru moarte va muri lângă mine şi întru moarte se va culca lângă mine

(*Se spânzură cu eşarfa*. *Oedippune mâna pefibulă*)

Scena 4

Simultan, exultând, Electra şi Tiresias.

TIRESIAS

Legea leagea (*ad lih*)

Electra

Credinţa credinţa (*ad lib*.)

ACTUL IV

Scena 1

Scena se petrece în piaţa unui orăşel.

Se aud, mai întâi, şoapte, ca un freamăt de voci venit de departe, silabe diverse, interpelări destul de vesele. *Sunetele se amplifică treptat, ca şi cum ne-am apropia de locul unde se produce rumoarea*.

Corul

(*1, 3*, 5, 7 *vorbesc*, *adresându-se*, *respectiv*, *lui 2, 4, 6, 8*)

1: Omul e sortit să rămână un străin

2: Aici, pe pământ, omul rămâne mereu străin de el însuşi

3: Nimeni nu mai trece pe-aici

4: Nimeni nu mai poposeşte în oraşul nostru

5: Ce veşti? îmi pare că nu se întâmplă nimic

6: încă o zi fără veşti, asta e vestea!

7: Să ne păzească soarta de urgie!

8: Să ne ferească pronia de nenorocire!

Reluarea sunetelor nedesluşite, *ca şi atunci când o conversaţie e prea zgomotoasă ca să mai percepem cuvintele*.

1: St… Sssttt… Sssttt… SST! Zăresc DOI CĂLĂTORI… Oare de unde vin?

2, 3, 4, 5, 6, 7, 8: DE LA RĂSĂRIT ŞI DE LA APUS DE LA MIAZĂNOAPTE ŞI DE LA MIAZĂZI

1: Cu siguranţă sunt străini… STRĂINI… Să-i lăsăm să se apropie

2: Să se apropie, să se apropie, să se apropie

3: înainte de-a se îndepărta

4: Străinii se îndepărtează întotdeauna

5: Se îndepărtează de lăuntrul lor înşile

6: Se îndepărtează înăuntrul lor înşile

7: UNUL bâjbâie prosteşte, CELĂLALT bâiguie într-una

8: UNUL ţipă, CELĂLALT fuge. St… Sssttt… Sssttt… SST!

Scena 2

(*Corul iese*)

Agamemnon şi Laios, *simultan*.

Agamemnon

Eu, Agamemnon, care am lăsat această lume *Eu*, *cel al cărui curaj a slujit drept pildă* Eu, cel aşezat acum la picioarele zeilor întreb: să fie, oare, acesta fiul meu?

Laios

Eu, Laios, care am lăsat această lume

Eu, *cel a cărui jertfă n-a slujit la nimic*

Eu, cel aşezat acum la picioarele zeilor întreb: să fie, oare, acesta fiul meu?

Scena 3

Intră Oedip.

Patru orbi (*jumătate din corul transformat*) *îl înconjoară pe Oedip ca pentru a-l proteja şi a-l călăuzi*.

Oedip (*căutând să arate cu degetul, la întâmplare, vocile care îl înconjoară*)

«Priveşte-i, suflet al meu, cât sunt de hidoşi!»

(*acest citat, care apare ca un refren muzical, trebuie să fie redat ca şi cum ar fi vorba de singura amintire coerentă a unui amnezic*)

Vocea 1 (*călăuzindu-l pe Oedip*) Pe acolo pe acolo

Oedip

«Priveşte-i, suflet al meu, cât sunt de hidoşi!»

Vocea 2 (*idem*) Pe aici pe aici

Oedip

«Priveşte-i, suflet al meu, cât sunt de hidoşi!»

Vocea 1/Vocea 2 (*împreună*) Pe aici Pe acolo

Oedip

Mă voi întoarce însă

(*urlând*) vegheaţi supravegheaţi căci mă voi întoarce

8 r destul destul nu! nu!

a trebui a trebui a fi silit a trebui a fi silit a putea Stăpân!

Stăpân eclipsă… Pretutindenea regesc…

Vocea 1/Vocea 2/ Vocea 3/ Vocea 4 (*împreună*)

Pe acolo

Pe aici

Nu te îndepărta

Rămâi cu noi

Oedip

«Priveşte-i, suflet al meu, cât sunt de hidoşi!»

Mă voi întoarce

Acum şi aici

Mai târziu şi acolo

Nicicând necontenit şi pretutindeni departe de tot departe de pat pe acolo aici aici pe acolo

Vocea 1/ Vocea 2/ Vocea 3/ Vocea 4 (*împreună*) Să-l ţinem aici să rămână cu noi El e comoara noastră El e regele nostru

Oedip

«Priveşte-i, suflet al meu, cât sunt de hidoşi!» Să smulgem ce-a mai rămas din conştiinţă iar şi iar şi iar

Se va întoarce oare cel surghiunit în patria pe care a dispreţuit-o

mereu?

Nu mă mai pot privi în faţă

Mă voi întoarce

(*urlând*) vegheaţi supravegheaţi!

Oedip şi cei patru orbi încremenesc.

Intră Oreste.

(*horă nebunească*: *fără încetare, patru Erinii se rotesc bezmetic în jurul lui Oreste*)

Oreste

Noapte culcată în noapte te caut (*litanie muzicala*)

Vocea 1: Un netrebnic Vocea 2: Un nemernic Vocea 3: Un netrebnic Vocea 4: Un nemernic (*de mai multe ori, hărţuindu-l pe Oreste*)

Oreste

Noapte culcată în noapte te caut cu fiece pas mai aproape de neantul majuscul/ (*strigă*) mă întemniţează/ ştiu oare că vor trebui să-mi poarte povara/ Nuntă crepusculară/ ochi prinşi în gheara sângelui veşted

Vocea 1: Eşti urât

Vocea 2: Pe dinafară

Vocea 3: Eşti urât

Vocea 4: Pe dinăuntru

(*de mai multe ori, hărţuindu-l pe Oreste*)

Oreste

Noapte culcată în noapte te caut un smintit vorbind de unul singur într-un colţ de iarnă/ia umbra paturilor ticsite cu statui/ dănţuie în jurul focului preschimbat în rug/ cântul acesta de piatră e un ţipăt/câte ţipete înfloresc pe coasta drumului/ tăcere cu piept de nicovală/ de multă vreme durerea nu mai scoate niciun ţipăt/

Vocea 1: Ai minţit Vocea 2: Ai trădat Vocea 3: Ai minţit Vocea 4: Ai trădat (*de mai multe ori, hărţuindu-l pe Oreste*)

Oreste

Necunoscuta râde/ râsul cumplit nu e decât o rană la tâmplă/ râsul ei cumplit a fost al meu iar ea a murit/ pe cupola spaţiului se prelinge sânge/ atrofie grandioasă/ extaz/ regină împurpurată/ războiul milei începe/ oracole nefaste/ taină a pântecelui mustind de nisip roşu/ mâini pe fruntea mea/ sori efemeri/ Noapte culcată în noapte te caut

Vocea 1: Eşti urât pe dinafară
Vocea 2: Ai minţit
Vocea 3: Eşti urât pe dinăuntru
Vocea 4: Ai trădat
(*de mai multe ori, hărţuindu-l pe Oreste*)
Oreste
Noapte culcată în noapte te caut
Scena 4

Oreste şi Oedip se îndreaptă unul către celălalt, Orestepsalmodiind „Noapte culcată în noapte te caut”, *Oedip bâiguind* „mă voi întoarce întoarce”, *în timp ce Eriniile, zărindu-i pe orbi, se năpustesc asupra lor, îi înconjoară, apoi fiecare din ele îmbrânceşte câte un orb şi îl sileşte să se rotească*.

(*Vocile împreună – dar fiecare adresându-se câte unui orb*) Erinia 1: Trebuie să pieri Erinia 2: Nu eşti bun de nimic Erinia 3: Cei slabi trebuie să piară Erinia 4: Asta-i binefacerea noastră

(*Vocile împreună – fiecare încercând să se smulgă din încleştarea Eriniei şi bâjbâind în căutarea lui Oedip*)

Orbul 1: Unde eşti, Oedip?
Orbul 2: Unde este regele nostru?
Orbul 3: Să-l ocrotim
Orbul 4: Să ne ocrotească

(*Vocile împreună, ca mai înainte*) Erinia 1: Cei slabi plâng mereu Erinia 2: Cei slabi se tem de forţă Erinia 3: Cei slabi vorbesc de binefaceri Erinia 4: Cei slabi trebuie să piară

Oreste
Noapte culcată în noapte te caut

Ciudat război mai e şi pacea noastră/ ciudat război/ dar unde e duşmanul? / pretutindeni, ei, da, pretutindeni/ duşmanul nevăzut pândeşte mărturisirile pândeşte şoaptele/ ciudaţi duşmani pentru ciudatul război care e pacea noastră/ (*pauză*)

Sunt vinovat sunt vinovat o recunosc/ Sunt gata să o jur în zori

(*Eriniile se întorc la Oreste spre a-l hârţul*) Erinia 1: Jalnice vorbe Erinia 2: Om nevolnic şi mârşav Erinia 3: N-are curajul faptei sale Erinia 4: Forţa pură este curajul

(*Simultan, vocile Eriniilor şi ale orbilor, Eriniile rotindu-se bezmetic în jurul orbilor*)

Orbul 1, 2: Să-l salvăm pe Oedip cel bolnav Orbul 3, 4: Pe Oedip

cel atât de slab

Erinia 1, 2: Cei bolnavi trebuie să piară Erinia 3, 4: Cei slabi trebuie să piară

Oedip (*lovindu-se întâmplător de Oreste, fără să ştie cine e*)

(*între timp, se aude zumzetul Eriniilor*)

Mă voi întoarce întoarce/

Trebuie grabnic să/

O singură lovitură de maestru! /

Neîncrederea mereu trează să mă călăuzească/

Iată/

Să acţionez singur/

Singur şi repede/

Altundeva/

departe/

departe de aici/

Mi-am hotărât sorocul/

E vorba de/

Încă o amânare/

Oreste

Durere iradiată de o mie de sori/inimă zvâcnind inimă strivită/ sexul virtuţii sexul virtuţii osânda sora mea/

Frig şi însingurare de gheaţă iar acum întunericul

În veşminte de cenuşă bărbatul tremură lângă patul răvăşit bărbat al părăsirii ţintă cu ochiul liber cu un trandafir năprasnic în vârful degetelor

Noapte culcată în noapte te caut

Oedip

Destul! / Să-i văd/ Să-i prind/ Să-i supun/ Să-i las/ Să-i ocărăsc/

9>

Să-i conduc/ Destul! /

Oreste

Scoală osânditule/ lapte vin şi miere/alb roşu şi aur/

Aşteptare de zăpadă de zăpadă-fular înnodată în jurul gâtului meu cu vene înfrigurate/

O, melancolie a trupurilor dispărute port simbolurile frânte ale aşteptării ce sângerează în pragul armelor al lacrimilor/

Memoria îşi întoarce mâinile înspre ea da înspre ea/

Nu te îndepărta atât de repede nor de plete împietrite/

Nu te îndepărta atât de repede trup-lună aprins/
În mine vrei să-ţi sapi urma în mine/
În mine îşi va săpa ea urma în mine/
Oedip
Destul!
Mă voi întoarce întoarce/
A urî jumătatea de măsură/
A domni arbitrarul/
A înstăpâni ordinea/
A uita hotărârea/
A înarma seducţia/
A toci suferinţa/
Singur ca şi cum/
De neatins/
A fi încercuit eu/
Nu a prinde/
Nici vorbă să/
Oreste
Mâini răsfirate în jurul gâtului firav/
voluptate a puterii de a da moartea extaz al simţurilor/
legi inumane/
Să atingi o voce sunete preschimbate în carne mângâieri ale gâtului/
corzi vocale ca nişte eşarfe de mătase/
sâni hrănitori/ otravă naturală/muşcătură/blestem/
sentinţă/ bust de ghips/ unghii de fier/ reliefuri de cretă/
cu sânge să desenezi pe pântec chipul lui Agamemnon flăcări flăcări/
să fugi să fugi/
fără nume fără istorie fără memorie/
pântec oglindă/
fantomă cusută cu carne/
fantomă cusută cu carne/
Noapte culcată în noapte te caut
Ad libitum şi decrescendo, Oreste şi Oedip, împreună, fiecare îndepărtându-se:
Oreste
Noapte culcată în noapte…

Oedip
Mă voi întoarce întoarce…
Cluj-Paris/ noiembrie 1998, septembrie 1999/